

SVERIGE. KUNGL. MAJ:T

**Kongl. Maj:ts Nådiga Privilegium För et
Grönlands Compagnie. Gifwit i Lägret wid
Ladugårdsgärdet den 1. Junii 1774.**

Götheborg, Tryckt i Stakbergiska Boktryckeriet.
1774

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

Kungl. förordn.
1:a Saml.

Kongl. Maj:ts
Nådiga
PRIVILEGIUM
För
Et Grönlands Compagnie.

Gifvit
I Rådet wid Radugårdsgården
den 1. Junii 1774.

G Ö T T S B O R G,
Tryckt i STAKBERGSKA Boktryckeriet.

16

S GUSTAF med Guds
Råde Sveriges, Göthes och
Sjändes Konung 2c. 2c. 2c.
Hersvinge til Norrige samt Hertig til
Schleswig Hollstein 2c. 2c. Göre wetterligt:

at hos Os i öfverwägande Kommit, Huruledes en tjenlig inråttning
til Ljwalffsfånges idkande wid Grönland och Strat Davis tillika med
Robbenslageri eller Skjälffångst, i många affseenden skulle kunna med-
föra mycken nytta, ej mindre för hela Riket i allmänhet, än dem
af wåre trogne Undersåtare i synnerhet, som uti en sådan rörelse haf-
wa Råd och lägenhet at deltaga; men at the förmoner och upmun-
tringar, som til detta ändamåls befrämjande, tid efter annan blifwit
bewilljade, hittills icke förmått åstadkomma den påsyftade wärckan, för-
namligast af den orsak, at under den samfarne tiden hwarjehanda
svårigheter mött de enskytte Personer, som til berörde företagande
warit hugade, at ihopbringa så betydande Capitaler, som därtill
fordras, om det skal kunna på behörigt sätt wärckställas och blifwa
nog lönande: Å anseende hwartil och som Wi äre benägne, at för
Wåre trogne Undersåtare öfna et nytt tilfalle och lättare utwägar,
at uti en så wigtig och gagnelig rörelse med förenad styrcka deltaga;
Alltså hafwa Wi, igenom thetta Wårt öfne Bref, ej allenast wäl-
lat tillåta Wåre Ero-Undersåtare Handelsmännen i Götheborg,
Gabriel Fredr. c Beyer och Martin Törngren, hwilcka Wi i nåder
utsedt til Hufwudmän och Directeurer för denne handtering och rö-
relse, at jämte flere, som med them wela theruti intressera, i före-
nämde affigt, inrätta et Compagnie eller slutit Bolag, utan ock, til
så mycket kraftigare understödjande af detta företagande, i nåder der-
wid bewilljat och faststält efterföljande willkor, friheter och förmoner,
nåmligen:

I. S.

Wi lemne och förmunne, i kraft af detta Wårt öfne Bref och
Privilegium, som ifrån nedanskrefne dato kommer at taga sin bör-
jan

jan och oförändrat äga sin kraft och värkan, i Tjugi efter hwarans
nan följande Hr, handelsmännen i Götheborg, Gabriel Fredric Bey r
och Martin Törngren samt deras Associerade, frihet och ti stånd,
at under namn af Grönlands Compagnie idka Sjöfart och Sval-
fisk-fångst samt Robbenslageri det bästa de gitta och förmå, wid
Grönland, Straat Davis och flere orter, hwaräst denne handtering
och rörelse med största fördel finnes kunna wärkställas, och där andra
Nationer redan därtill äga allmän frihet och öpen Sjöfart.

2. S.

Detta Compagnie kommer at inrättas med en beständig och så
stor fond, som til inrättningens behöviga drift och fortkomst kan for-
dras samt Direction tillika med Associerade sjelfwe nödig profwa.
Och tillåtes Directionen, at samla en sådan fond, igenom Subscri-
ption hwilken öpnas här i Stockholm och Götheborg den dag i in-
newarande eller nästkommande Månad, som Direction sjelf därtill
igenom Kundgörelse i Post-Tidningarne, fastställer och fortsättes i
Två Månader, hwarefter en förteckning å them, som sig teckna lå-
tit, bör igenom trycket allmänt kunnig göras.

3. S.

Uti detta Priviligerade Compagnie, at deltaga, skal wara til-
låtit, ej allnast alla wære undersätare, af hwad stånd och wärde de
wara må, utan ock främmande af hwilken Nation de hålft wara
kunna, då de wilja hit i Riket inflytta och sig här nedsätta, och sko-
la alla the Capitaler, som til förenämde handtering och rörelse an-
vändas, wara och blifwa för all slags påsaga, afsatt och Confisca-
tion både i Freds och Krigstider aldeles frikallade; Äfwen som Com-
pagniets Skjopp, Gods och effecter, i gemen, af hwad orsak och
under hwilken förewändning det wara må, icke skola arresteras, up-
pehållas eller hindras, än mindre emot Compagniets eller thes Di-
rections wilja til annat bruk och behof användas, det ware sig i
Freds eller Orlogs tider.

4. S.

Wid Subscriptionen antages ej någon ringare Summa än
Erehundrade Daler Silfwermynt, och hwad theröfwer af någon
Subscriberas, bör wara af et jemt hundrade eller Tusende tal i dal-
Cent; Och blifwa de, som uti detta Compagnie wela deltaga, för-
bun-

bundne, at wid sjelfwa Subscriptionen, antingen Directe til Directionen aslemma eller i Banquen, för Grönlands Compagniets råkning, insätta emot attest, som sedermera Directionen tillställes Tjugu proCent af en hvars teknade Summa, och det öfrige i wise längre eller kortare terminer, alsom inrättningens fortsättning och utvidgande kan fordra, om hwilka ytterligare inbetalningar uppå den subscriberade Summan, Compagniets Direction äger, at för hwarje gång en Månad förut underrätta delägarna, igenom Kundgörelse i Post-Tidningarne.

5. §.

På det de Gull-Exportations och Frankofnings-Præmie fordringar, hwilkas betalning efter nummer och ordning kunna ännu på längre tid ankomma, må för innehafwarne där af, i möjligaste måtto, göras fördelagtige och tillika Grönlands Compagniets Fond blifwa så mycket tillräckeligare, wile Wi i Nader låta igenom Wårt och Rikens Commerce Collegium draga försorg, at berörde fordrings Innehafware blifwa där för anwiste til delagtighet i Grönlands Compagniet; til hwilket Wi jämwäl wile, til befrämjande af berörde affigt, låta igenom bemälte Collegium, medelst insättning i Banquen, innan subscriptions tiden går til ända, utbetala Tjugu procent af de sålunda i Grönlands Compagniet insuckne Præmie-fordringars belopp, samt det öfrige i de Terminer, som Compagniets Direction, efter inrättningens behof, finner sig föranlåten, at utfatta för delägarna i Allmänhet, til de ytterligare inbetalningarnes fullgörande; Börande alle the, som på det ena eller andra sättet winna delagtighet uti Compagniet, blifwa i lust och ledt, lika ansedde och njuta engahanda rätt.

6. §.

Til at sätta Compagniet och dess Direction i tillstånd at med så mycket större eftertryck företaga sig hwad til Swalskiste Fångets och den därmed förknippade rörelses behöriga inrättning och fortkomst fordras, wile Wi i nader understödja Compagniet med et Lån eller förskott på Tjo år af Tre Tunnor Guld emot Tre procents årligt Intresse, af hwilken Lånsomma Direction skal åga frihet, at emot theß, på hela Compagniets wagnar, gifne förbindelse och förskrifning nu genast få lyfta en Tredjedel eller en tunna Guld, til at
där

Därmed begynna gå i författning om det som til ändamålet nödigt
wara kan, samt en Tredjedet efter twänne år och den öfrige Tredjes
delen innom Tre års förlopp ifrån nedanskrefne dato.

7. S.

Wele Wi i nåder låta thetta Compagnie oaffkortat åtnjuta
the i allmänhet til Hwalfisf fångets och Robbenlageriets befrämjan-
de, faststälte Præmier och upmuntringar, hwilka uti Wårt och Ril-
sens Commerce Collegii kundgörelse af d. 15 December 1761. fin-
nas utfatte, hwilke Præmiers belopp kommer efter därå företedde be-
hörige bewis och Certificater, at wid hwarje års slut godtgöras och
afräknas på det Lån eller förskott, som enligt föregående S. blifwer
Compagniet låmnat.

Och i händelse detta förskott kan på sådant sätt hinna, at efter
hand aldeles afbetalas och förswinna, skola Præmierne thet efter un-
der den återstående Privilegie tiden Contant blifwa til Compagniet
utbetalte.

8. S.

Skall Compagniet, ej allenast åga frihet at låta här i Riket
bygga, utreda och bruka så många Skepp, som til förenämde Sjö-
fart och Fiske kunna behöfwas; utan och, at utrikes tilhandla sig et
eller flere, til samma ändamål tjenlige Fartyg, hwilka med deras til-
behör må fritt för Tull och alla umgälder här i Riket inkomma och
sedermera til godo njuta den Swenske Skepp tillagde helfriheten, så
wål, då berörde Fartyg myttjas til Hwalfisfefånget, som då de där-
emellan kunde komma at brukas på någon annan Sjöfart; waran-
des Compagniet jämnwål tillåtit, at til en början utan Tull och um-
gålders erläggande låta utifrån inkomma sådana för Hwalfisf-
fånget nödige wärctyg och redskap, som dels här hemma ej så hastigt
torde kunna förfärdigas, dels och ännu ej stå at erhållas til weders-
börlig godhet. Dock at Compagniets Direction thet hos på det hög-
sta sig ombeslitat, at söka få sådane tilwårkningat efter hand här i
landet, upbragte til den beskaffenhet, at all widare utgift dārföre til
Utrikes orter må för framtiden kunna besparas.

9. S.

Alla af Compagniets idlade Hwalfisf och Skjålfångst fallan-
de producter och waror, skola wid införflen här i Riket wara be-
fria

friade från Tull och andra afgifter, utom en Åttendels proCents Recognition; äfwen som de af berörde producter, hvilka til främmande orter utskjippas, ej skola wid utförflen beskuggas med högre afgift, än blott en Åttendedels proCents Recognition.

10. §.

Alla de Commendeurer, Harpuneurer, Sjömän och Arbetare, så wäl in- som utländske, hvilke uti Compagniets tjenst blifwa antagne, skola njuta Wår nådige hägn och beskydd, så at de, hwarfen i Freds, eller Krigsrider, må underkastas någon präfsning, eller på annat sätt hindras och ofredas uti deras förvärtning och arbete. Och komna de, at under den tid, som de i Compagniets tjenst förblifwa, med deras Hustrur och Barn frikallas för alla Personliga utskulder, äfwen ock andra Borgelige Onera, så wida de ej äga hus och gårdar, eller annan Borgelig näring idka.

11. §.

Det i Skärgården utan för Göteborg på Kensk för Wår och Kronans räkning anlagde Quarantaines hus, som nu mera ej brukas, uplåta Wi Compagniet til nyttjande utan hyra, så länge det ej nödigt finnes för det behof, hwartil det varit ämnat, dock at det af Compagniet på theß egen kostnad behörigen wid magt hålles. I lika måtto skal Compagniet äga frihet, at til des inrättning af Förrådshus, Warf, Frankokeri och Benschideri, så nyttja Kronans ägor och grunder, så wäl wid Göteborgs rivier, som uti Skärgården, hwaråst Compagniets Direction det för sig tjenligast finner, och ingen skada eller olägenhet för Os och Kronan därigenom tillsyndas.

12. §.

Compagniets Hufwud-Contoir och Direction skal blifwa i Göteborg, samt warorne därstädes försäljas igenom Auction, eller på hwad annat sätt Direction för Compagniets förmån bäst och nyttigast finner. Och enär denne handtering och rörelse framdeles blifwer utwidgad, skal Directionen jämwäl äga frihet, at fördela den samma uppå någon annan af de Bohus-Länste Städerna, som därtil tjenligast finnes.

13. §.

Utom de Twenne förenämde Hufwudmän och Directeurer, som Wi för denne inrättning til en början och för de Fem första åren
ut

utskedt och tillförordnat, måge Intressenterne utvälja En eller Twenne Directeurer, och them ombyta på det sätt, och efter sådan tids förlopp, som Intressenterne wid thesas sammankomst, och innan waslet sker, innom sig fastställa; kommande omröstningen at ske efter antalet af Lotterne, tå et tecknat Capital af Sexhundra Daler Silfvermynt räknas för en Lott.

14. S.

För sjelfwa rörelsens, så wäl som delägarnes gemensamma nytta böra Compagniets Böcker och Räkenskaper årligen genomses af Trene Lottgående Revisorer, hwilka skola utväljas, på sätt, som föregående S omförmåler, och komma dessa Revisorer för hwarje gång, efter befunnen rigtighet, at meddela Directionen behörig decharge.

15. S.

Emot the i förenämde mätto Compagniet i nåder bewiljade förmåner och upmuntringar skal thet åligga Compagniet och thes Direction, at ej allenast så laga, at nästkommande Wåhr, Swals fisket på behörigt sätt blifwer börjat, utan och, i öfrigt sig derom på det högsta besitta, at hela denna inrättning och rörelse må, så widt omständigheterna medgiffwa, utwidgas samt blifwa med all sorgfältighet så styrd och förwaltad, at Riket och delägarna däraf må under den Högstas wålsignelse winna all möjelig nytta och fördel.

Det alle, som wederbör, hafwe sig hörsammeligen at esterrätta. Til yttermera wiso hafwe Wi detta med Egen hand underskrifwit och med wår Kongl. Sigill bekräfta låtit. I Lögret wid Ladugårds Gården den 1 Junii 1774.

GUSTAF

(L. S.)

J. LILJENCRAINTS.

Kongl.

Kongl. Maj:ts och K:ns Commerce-Collegii Kundgörelse, af Hans Kongl. Maj:ts n:terligare Nådige förordnande angående Fiske-Præmiers betalande, med mera. Gifwen
Stockholm d. 15 December 1761.

Utdrag.

Hwad först angår Hvalfiske-fångsten och Robbenlageriet, så anser Hans Maj:ts fyra Skepp vara det ringaste, hwarmed denne näring ärligen borde under et Bolag, fortsättas, om den för desse Sdkare, likmätigt hwad erfarenheten på andra Orter wisat, skall blifwa lönande, til hwilken ända Hans Maj:ts i Näder fastställt, at 1:0, hwart Skepp, som utredes på tilbörlligt sätt til Hvalfiske och Robbenlageri under Grönland, bör tildelas Tretio Daler Silf:mt för hwar Läst. 2:0, De åter, som på Hvalfiske fångst gå på Straat Davids, böra undfå Fyrtio Dal. Silf:mt Låsten, och at, fastän Fartygen på någondera af desse Expeditioner skulle föroljckas, eller aldeles blifwa borta, desse Præmier ändock böra utbetalas. 3:0, Et för hwart fat Tran bestående af Tretio Kannor, som af denne fångst erhålles, bör desutan betalas Tio Dal. Silfwermynt och för hwart Lispund rengjorde Fiskeben, Tio Dal. dito mynt. 4:0, at för hwar Hvalfisk, som fångas under Grönland, Skepparen bör undfå Hundrade Daler, hwarje Styrman Femtio Dal. och den öfriga Besättningen Hundrade Femtio Dal. Silf:mt; men wid Straat Davids, Skepparen Hundrade Femtio Dal. hwarje Styrman Sjutio fem Dal. och den öfriga Besättningen Twå Hundrade Dal. Silf:mt, samt för hwarje hundrade Skälkin, som på Robbenlageriet fås, Skepparen Twå Daler, hwarje Styrman En Dal. och den öfrige Besättningen Fyra Dal Silf:mt, hwilka upmuntringar för Skeppare och Skeppsfolk, efter hwarje Expeditions slut, til dem genast böra betalas.

www.books2ebooks.eu